

Records del barri 'xino'

L'adaptació cinematogràfica del llibre homònim de Javier Cercas mostra el costat més acolorit de la transició i del cinema 'quinqui' dels setanta i vuitanta

També recrea una Girona negra i grisa que ja no existeix

La colla de 'quinquis' reunits a la plaça del barri xino, en una imatge promocional del film IKIRU FILMS.

Cada generació té els seus records. Els de la meva, nascuda als setanta, en tenim uns de propis d'aquella Girona que es va transformar, primer de mica en mica amb la transició, i després, ja més acceleradament, quan als vuitanta entràvem de ple en l'edat juvenil i en la més adulta als noranta. Poc queda, per no dir res, d'aquella ciutat negra i grisa que ens descriuen les cròniques i els llibres. I ja costa imaginar-la si passeges actualment per aquell sector del Barri Vell que antigament anomenàvem el barri xino –que situàrem al sector del Pou Rodó, amb la seva plaça i els adjacents carrers de les Mosques i de la Barca com a punt neuràlgic–. Lloc conegut per la droga i la prostitució per la majoria dels gironins de la meva quinta, allò era com aquella zona prohibida

d'El planeta de los simios: terreny a evitar on no calien creus estacades per advertir del perill perquè el mateix pont d'en Gómez o de la princesa –l'últim aleshores per travessar el nostre Río Grande– ja marcava la frontera, i calia evitar travessar-lo, i menys girar a l'esquerra.

Aquell nostre petit raval amb el seu propi submon és el que recrea i on s'ambienta *Las leyes de la frontera*, adaptació de la novel·la homònima de Javier Cercas que ha dirigit Daniel Monzón (*El niño*, *La celda 211*) i ha comptat a la producció amb el gironí Edmon Roch. Precisament ell, coneixedor d'aquests canvis radicals en matèria d'urbanisme que ha experimentat la ciutat, va decidir traslladar bona part del rodatge a ciutats com ara Montblanc i Manresa, on encara s'hi pot trobar una similar petja arquitectònica d'aquella època de finals dels setanta. Una paradoxa, tenint en compte que, com recordava el mateix Edmon Roch en la preestrena del film, ell va ser qui va escollir Girona fa anys per recrear la Grassa provençal d'El perfumen aquell memorable rodatge que va portar a la ciutat l'enyorat Alan Rickman.

Així, amb aquest lumpen protagonitzat per ionquis, prostitutes i petits delinqüents que van a més, es narra una història que ens trasllada a l'any 1978 a través dels records (apunt important) que té un xarnego, Nacho (Marcos Ruiz), durant aquells meravellosos anys en què va fer el pas de travessar la frontera i descobrir els aires de llibertat que es vivien en aquella zona fins aleshores desconeguda de la ciutat. Allà coneixerà Zarco i Tere (Chechu Salgado i Begoña Vargas, estel·lars tots dos), amb qui el jove Gafitas establirà una relació triangular entre l'amor, el sexe, les drogues i la delinqüència.

Volgudament realitzada així, Daniel Monzón, que ja va il·lustrar-nos amb la pujada i el descens als inferns d'un traficant de drogues a *El niño*, opta per mostrar el costat "més viu i acolorit" de la transició perquè –com explica– "en aquell moment hi havia una necessitat de llibertat i de celebrar la recentment adquirida democràcia". És així com es desmarca absolutament d'aquell cinema quinquí espanyol que va plasmar com l'anelhada llibertat que se suposava amb aquells canvis transcendents no va arribar pas a tothom. Amb Eloy de la Iglesia i José Antonio de la Loma com a màxims exponents, un subgènere amb el qual vam descobrir més sobre aquella vida al lumpen

a través de personatges reals i de ficció com El Torete, El Vaquilla, el Chino i tants d'altres, a ritme de Los Chunguitos, Barricada i Bordón 4. Amb més d'una semblança amb la representativa Deprisa, deprisa (Carlos Saura, 1981), Las leyes de la frontera defuig estèticament aquells referents –més sobris, grisos i ombrívols– per abraçar en un to no en diríem idíl·lic però sí molt més idealitzat (romàntic també) un relat que delectarà els espectadors no només pel fet d'intentar esbrinar en quines parts s'ha rodat (i en quines no) de Girona, sinó per l'exercici amb què et predisposa a recapitular ens els arxius particulars de la memòria.

Un cop assumida aquesta nova mirada al passat i tot i que trontollen alguns anacronismes –per exemple veure les cases pintades de l'Onyar quan encara no ho eren–, la pel·lícula compleix amb l'objectiu de posar-te en la pell d'un noi corrent que descobreix un món que l'atrau pel seu costat fosc. I és en aquesta temptació que llueix la passional Tere, nexa de la relació triangular i peça fonamental d'una clàssica història d'amor impossible que en algun moment recorda aquella que viu el també virginal Adso de Melk amb la noia exòtica a El nom de la rosa. Camins convergents que saps que un dia se separaran per sempre.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 03-10-2021, Pàgina 20

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2037146-records-del-barri-xino.html>